

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

Štandardna za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 28. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.952.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 25. aprila 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 49.

Moderni prodajalec.

Če stopi trgovski potnik v trgovino, mu lastnik prodajalne skoro vedno reče: »Za sedaj „ničesar“ ne potrebujemo! Naloga prodajalca leži edino v tem, da odstrani tisto strašno besedo „ničesar“.

To je torej dolžnost trgovskega potnika in kakor hitro se mu je posrečilo spremeniti mnenje odjemalca, je uspeh toliko kot siguran. To se pa pravi, da mora trgovski potnik svoje prepričanje o vrednosti in koristi ponujenega blaga vcepiti odjemalcu. Prodajalec se torej pravi, s stvarnimi razlogi prvotno odklonilno mnenje odjemalca tako predrugačiti, da se popolnoma ujema s prepričanjem prodajalca. To lahko imenujemo: način kako se vzbudi potreba oziroma zanimanje za blago. Zato je pa potrebno, da prodajalec — v našem slučaju trgovski potnik — svoje blago temeljito pozna; s samim, splošnim govorjenjem in hvalisanjem se potniku včasih posreči kaj prodati, ampak s tem nikoli ne bo dosegel trajnega uspeha.

Prodajalec pa ne sme vrednosti in kvalitete svojega blaga samo poznati, ampak on mora biti o tem tako prepričan, da ne dvomi niti najmanj, da je koristil odjemalcu, če mu je prodal svoje blago. Samo to, kar prodajalec sam čuti, o čemur je sam prepričan, naj vcepi svojemu bodočemu odje-

malcu. Odjemalec spozna namreč prav kmalu ali je to res kar mu govori prodajalec, ali ne. Radi tega je treba odjemalca prepričati in ne pregovoriti.

Nikoli ni odveč, če se mladim trgovskim potnikom čim pogostejše pove, da je njihovo prodajanje ravno tako spoštovanja vreden poklic kot vsak drugi. Seveda bo užival trgovski potnik samo takrat spoštovanje, če se pri prodaji ne bo posluževal neresnic, odnosno napačnih argumentov. Sicer pa ni on primoran, da z izobličenjem in bluff-om pripravi odjemalca do tega, da kupi, kajti če dobro pozna vrednost svojega blaga in če ima sam dovolj pridnosti in vztrajnosti, potem mora imeti tudi odgovarjajoče uspehe.

In to velja tudi za naša podjetja, ki izdelujejo in žele svoje izdelke prodati. Ta se naj zavedajo, da leži glavna naloga podjetja v tem, kako svoje izdelke realizira, ker veliko lažje je izdelovati, kakor pa prodati. Seveda predpogoj za brezhibno poslujoč prodajni aparat so dobro izšolani prodajalci. Zato se ne smemo bati niti truda, niti stroškov, če je treba dati bodočega prodajalca temeljito izučiti. Kajti znano je, kdor ima najboljše prodajalce, ima tudi najlepše uspehe pri prodaji svojih izdelkov in od tega je pa odvisen obstoj, razvoj in napredek vsakega podjetja. Prodajalec je pionir industrije in za takega ga moramo tudi imeti.

Proti povišanju ljubljanske uvoznine.

Mestna občina ljubljanska pobira ob uvozu raznega blaga uvoznino, ki naj bo prispevek uvoznikov za vzdrževanje, odnosno njihova odškodnina za porabo občinskih cest. Tarifa za pobiranje je razdeljena v tri razrede: V prvi razred spadajo živila, v drugi razred razne taksativno našteje vrste blaga, v tretji razred pa vse blago, ki ne spada niti v prvi, niti v drugi razred. Tarifa za prvi razred znaša do sedaj za vagonse pošiljke Din 10.—, za drugi razred Din 300.— in za tretji razred Din 60.—. Proti tej obremenitvi so dosedaj posamezne gospodarske korporacije še vsako leto zavzele odklonilno stališče in mestna občina je upravičenim razlogom vsaj deloma ugodila s tem, da je, na primer pred dvema letoma na inicijativo zbornice za trgovino, obrt in industrijo izločila celo vrsto blaga iz drugega razreda v tretji razred in s tem znižala uvoznino pri vagonski pošiljki za Din 240.—.

V zadnjem času so v našo javnost dospele vesti, da namerava mestna občina uvoznino zopet izdatno povišati. Ob tej priliki je naslovila Zveza industrijcev v Ljubljani na g. župana sledečo spomenico:

»Kakor doznavamo je finančni odsek sklenil predlagati občinskemu svetu znatno povišanje sedaj veljavne tarife uvoznine. Po predlogu finančnega odseka naj se poviša uvoznina za poedine vrste blaga na 2- do 8-kratno višino dosedanje izmere.

Vzdržati se hočemo razmotrivanja o tem, da-li je uvoznina prikladna oblika občinske davščine. Vsekakor je v veliki meri škodljivo, ako se pobira uvoznina tudi od surovin in polfabrikatov, ki se predelujejo v podjetjih, ki obratujejo v pomeriju mestne občine. Mi smatramo, da naj se z zakonom za vso kraljevino enako uredi vprašanje, kako naj se vrši finansiranje občinskih samouprav in katere davščine smejo pobirati občine v svojo kritja svojih proračunskih izdat-

kov poleg doklad na neposredne davke. Do zakonske ureditve tega važnega vprašanja pa nikakor ne gre, da bi se take vrste davščine povišavale nad dosedanje že itak dovolj občutno izmere.

Gospod minister financ je v svoji naredbi od 16. januarja t. l. Br. 7130 izrecno odredil, da naj se izvrši revizija vseh občinskih taks in trošarin ter naj se njihova višina dovede v sklad z načelom, da ne smejo imeti značaja prohibicije, niti ne smejo kvarno uplivati na produkcijo in na promet blaga, kojega neoviranemu razvoju se mora posvetiti posebna pažnja. Nameravano povišanje uvoznine je v očitnem protislovju s to odredbo gospoda ministra financ, koje je jasna tendenca gre po tem, da se sedanje občinske davščine znižajo, nikakor pa ne povišajo.

Novi finančni zakon določa v čl. 22., da skupna vsota doklad samoupravnih teles v letu 1929 ne more biti večja od vsote iz leta 1928 ter da more samo v primeru posebno utemeljene potrebe minister financ dovoliti povišanje do največ 10%. To odredbo finančnega zakona je smiselno razumeti tako, da samoupravne finance ne smejo v letošnjem letu obremenjevati davkoplačevalcev v večji izmeri nego je iznašala obremenitev v pretečenem letu. Ako bi bilo občinam prosto dovoljeno poljubno povišanje raznih davščin, ki ne spadajo v kategorijo doklad k neposrednim davkom, potem bi bila citirana odredba finančnega zakona pač iluzorna.

Kakor smo že zgoraj omenili je v veliki meri škodljivo pobiranje uvoznine od surovin in polfabrikatov, ki se predelujejo v ljubljanskih tovarnah, to tembolj, ker se uvoznina pri izvozu izdelkov iz območja mestne občine ne povrača. Taka podjetja so v neugodnem položaju napram istovrstnim podjetjem v drugih krajih. Pri današnjih konkurenčnih prilikah more že malenkostno povišanje pro-

dukcijskih stroškov zelo neugodno uplivati na plasiranje izdelkov. Zato smatramo, da naj bi se uvoznina za surovine in polfabrikate, katere uvažajo industrijska in obrtna podjetja sploh ukinita. Tak ukrep bi bil tem umestnejši, ker se iz vrst gospodarskih krogov vedno pogostejše čujejo očitki napram mestni ljubljanski občini, češ, da posveča vse premalo pozornosti razvoju obrti in industrije v njenem pomeriju.

Uvoznina v svojem bistvu ni drugega nego občinska uvozna carina. Na žalost se poslužujejo tudi nekatere druge mestne občine te davčne oblike. Mi smo že uvedli akcijo, da se napravi konec davčno-carinski politiki nekaterih mestnih občin v drugih pokrajinah, ki ovira ali vsaj otežuje uvoz naših industrijskih izdelkov v dotične občine. Za našo industrijo je to vprašanje velike važnosti. Ako se bodo poedine velike mestne občine ogradile z mestno uvozno carino proti uvozu izdelkov slovenske industrije, bo to v veliko škodo ne samo naših industrijskih podjetij, temveč tudi številnega delavstva, ki bo prišlo ob zaslužek vsled nazadovanja produkcije. Da pa bo imela naša tozadavna akcija uspeh, je potrebno, da vlada v Sloveniji sami, zlasti v naši ljubljanski prestolici v tem pogledu red.

Z-ozirom na prednja naša izvajanja čast nam je prositi slavn občinski svet, da predlog finančnega odseka na povišanje uvoznine pod nobenim pogojem ne usvoji. Ako iz oziroma na proračunsko ravnateljstvo ni možna takojšnja ukinitve uvoznine sploh, naj se iz tarife brišejo vsaj surovine in polizdelki, ki se predelujejo v ljubljanskih obrtnih in industrijskih podjetjih.

ZASEDANJE BEOGRAJSKE TRGOVSKE ZBORNICE.

Na seji beograjske trgovske zbornice, ki se je vršila te dni, so se obravnavala nekatera jako važna vprašanja, med drugimi vprašanje stanovanjskega zakona, vprašanje cene soli in vprašanje razprodaj. Glede stanovanjskega zakona se je zbornica izrekla za ukinitve, ker je v Beogradu okoli 3000 praznih stanovanj in torej ni potrebno podaljševati stanovanjske zaštite. Vprašanje soli se je ti-kalo cene, ki naj bi se tako zaokrožila, da bi bila deljiva. Ako kdo kupi v nadrobni prodaji manj nego 1 kg soli, ki stane Din 2/75, povzroča menjavanje denarja velike težave, ker prodajalci nimajo drobiža izpod 50 par. — Dalje se je zbornica izrekla proti zlorabam z razprodajo, ki se v zadnjem času vedno pogostejše dogajajo tudi v primerih, v katerih niso dani za to zakoniti pogoji. Da se prepreči zlorabe v tem pogledu, je izvolila zbornica ožji odbor z nalogo, da vprašanje razprodaj podrobno prouči in stavi primerne predloge.

* * *

JUGOSLOVANSKE BANKE.

Letno poročilo Zveze jugoslovanskih bank pravi, da je bilo lani v Jugoslaviji 723 bančnih zavodov z osnovno glavnico 2065 milijonov dinarjev. Rezervni zakladi so znašali 675 milijonov, vloge 7½ milijard, tekoči računi okoli 5 milijard. Samo pet zavodov je imelo osnovno glavnico nad 50 milijonov dinarjev, 22 bank je imelo glavnico 10 do 50 milijonov dinarjev, 32 od 5 do 10, 52 od 1 do 5, ostale pod 1 milijon dinarjev.

Trošarinske zadeve.

a) Ali ostane pri pobiranju trošarine na vino do objave novega pravilnika vse pri starem?

V eni zadnjih številki smo poročali o prizadevanjih trgovcev za vinom za zadovoljivo ureditev pobiranja trošarine na vino. Omenili smo, da je njihova deputacija v Beogradu dosegla, da je načelnik trošarinskega oddeljenja vprico deputacije odredil, naj se odpošlje v Ljubljano brzojav, da ostane glede pobiranja trošarine na vino vse pri starem, dokler se ne objavi pravilnik. Ko so se te dni člani deputacije vrnili iz Beograda in so videli, da se brzojavna odredba trošarinskega oddeljenja ne upošteva, so mogli z razočaranjem ugotoviti, da v tem pogledu ni došel v Ljubljano noben brzojav. — Brez komentarja!

b) Dvojno pobiranje trošarine na vino?

Vinski trgovec iz Ljubljane nam piše: »Kakor znano je finančna kontrola dne 15. t. m. popisala vinskim trgovcem vse zaloge vina. Od teh zalog bodo morali plačati vstrezno trošarino do dne 15. maja t. l. Vsled tega se mora smatrati, da je trošarina na zaloge že plačana, ker je za plačilo že popisana. Kljub temu jasnemu položaju pa finančna kontrola zahteva za ono vino, ki se prodaja iz popisanih zalog, pri odjemalcu takojšnje plačilo trošarine. Na ta način se zahteva od enega in istega blaga dvojna trošarina: enkrat s popisom zalog in drugič ob oddaji v konsum. Ta neskladnost jako ovira trgovsko poslovanje in bo v maju t. l. tudi izdatno oteževala obračun. Želeli bi bilo, da se spravi v red še preje, da se prepreči dvojno plačilo trošarine, ker je nemogoče, da bi bili interesi države v katerikoli smeri ogroženi, ako smatra, da je trošarina ob popisu bila plačana.

c) Za plačevanje naknadne trošarine od zalog v obrokih.

Po novem zakonu o državnih trošarinah z dne 10. aprila t. l. je finančna kontrola dne 15. aprila t. l. popisala vse zaloge vina, žganja, špirta in špi-rituoznih pijač. Lastniki teh zalog morajo razliko med novo in dosedanje stopnjo trošarine plačati najkasneje do dne 15. maja 1929. Ker bi to plačilo povzročilo večini interesentov velike, včasih tudi nepremagljive težave, se je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani s posebno vlogo obrnila na ministrstvo za finance in prosila, da se lastnikom zalog dovoli doplačati razliko v 12 zaporednih mesečnih obrokih. — Pri tej priliki opozarjamo, da novi zakon o državnih trošarinah ne vsebuje nikakih kazenskih sankcij za one, ki bi razlike ne plačali v določenem roku. Kako bo postopati z onimi, ki ne bi plačali razlike v določenem roku, bo določal brez dvoma pravilnik, o kojem bomo poročali, čim izide.

d) Samoupravne doklade k trošarini na vino.

Pred kratkim smo sicer že omenili, kako se pobirajo samoupravne doklade na trošarino na vino, vendar pa smo v tej zadevi še navzlic temu dobili nekatera vprašanja. Smatramo torej za potrebno, da v nastopnem dobesedno navedeno tozadavno odredbo finančne direktije. Glasi se sledeče: »Državno trošarino z oblastno doklado vred (100 Din + 50 Din od 1 hl) je plačati na čekovni konto teritorialno pristojne davčne uprave, (na hrbtu položnice ločeno navesti

državno trošarino in ločeno oblastno doklado, občinsko doklado pa na čerkovni konto oblastnega odbora.) — Ker so občinske doklade dovoljene na podlagi odobrenega proračuna v gotovih odstotkih, jih je pobirati od 15. aprila 1929 dalje še na podlagi prejšnje trošarinske stopnje za vino, to je 85 Din od hl vina, kar velja do nadaljnjše tuuradne odredbe, odnosno do 31. decembra 1929. Za pobiranje občinskih dokladov naj se uporabljajo tiskovine, ki so jih oddelki uporabljali doslej za pobiranje oblastnih dokladov. — Obenem je finančna direkcija na vprašanje, ali je še nadalje voditi register o trošarini na vino, pojasnila, da register glede vina ostane še nadalje.

Plenarna seja načelstva Zveze trgovskih gremijev v Ljubljani.

V torek dne 23. t. m. se je vršila v Ljubljani seja načelstva Zveze trgovskih gremijev za Slovenijo, ki ji je prisostvovalo 22 odbornikov, da razpravljajo o svojih prerečih stanovskih vprašanjih. Sejo je otvoril zvezni predsednik g. Vilko Weixl s prišrčnim pozdravom vseh navzočih in podal nato besedo tajniku g. Podgoršku, ki je poročal k prvi točki dnevnega reda o sporedu za zvezni občni zbor in spremembi zveznih pravil.

Zvezni občni zbor se bo vršil 25. in 26. maja t. l. v Murski Soboti. 25. popoldne ob pol 5. uri se prične predkonferenca, ki bo razpravljala samo o samostojnih predlogih, ki jih bodo vložili posamezni gremiji v predpisanem roku, to je 16 dni pred občnim zborom. Zvečer se vrši prijateljski sestanek delegatov v hotelu »Krona«. Drugi dan ob 10. uri dopoldne prične občni zbor z običajnim dnevnim redom, po njegovi završitvi pa se vrši na izrecno željo gremija trgovcev v Murski Soboti skupen banket v hotelu »Krona«.

Glede spremembe zveznih pravil je zvezno načelstvo soglasno sklenilo, da se črta iz dosedanjega naslova organizacije »in zadrug« in se imenuje »Zveza trgovskih gremijev za Slovenijo v Ljubljani«. Nadalje naj se uveljavi mesto naziva »Načelstvo« »Predsedstvo«.

K prvi točki dnevnega reda je g. podpredsednik Kavčič pripomnil, da bi naj gremiji posvetili formuliranju samostojnih predlogov posebno pazljivo in jih tudi izčrpno utemeljili.

Glede podpore zveznemu glasilu je zvezno načelstvo soglasno sklenilo, da ponovno podaljša pogodbo z družbo »Merkur« za eno leto in nudi »Trgovskemu listu« podporo v dosednji višini.

Nekateri gg. odborniki so naglasili željo po samostojnem zveznem glasilu, nakar je g. Kavčič poudaril, da bo ta ideja izvedljiva le, če bo postala Zveza obligatorna organizacija in ji bodo tako tudi zajamčena potrebna finančna sredstva. V tem oziru je Zveza solidarna s trgovstvom v Hrvatski in Slavoniji, pa je upati, da bo novi obrtni red uveljavil obligatornost tudi osrednjih organizacij trgovcev in obrtnikov. Zvezno načelstvo bo stavilo občenemu zboru Zveze v odobritev poseben predlog v tem zmislu, da postane Zveza čimprej obvezna organizacija.

Nato je zvezno načelstvo obširno razpravljalo o prošnjah nekaterih gremijev za znižanje zveznih prispevkov, pa je po izčrpni debati soglasno sklenilo, da načeloma ne ugodí nobeni prošnji, pač pa bo naknadno v posebnih vpoštevanja vrednih slučajih izvršilo odpis zvezne doklade.

Nadalje je zvezno načelstvo odobrilo društvu »Merkur« 4000 Din podporo v svrhu honoriranja piscev v »Trgovski Tovariš«.

Pri raznoterostih se je vršila razprava o nekaterih samostojnih predlogih glede revizije obrtnih listov in nepravilnih podelitev obrtnih listov, nakar je g. predsednik zaključil sejo ter se zahvalil gg. odbornikom za paznjo, ki so jo posvetili obravnavanju aktualnih stanovskih vprašanj.

Proračunska debata v ljubljanskem občinskem svetu.

Te dni se vrši v ljubljanskem občinskem svetu proračunska debata, ki ob stvarnih razlogih, katere navedejo kritiki gospodarstva mestne občine ljubljanske, pridobiva na zanimivosti. Mestna občina namerava nekatere davščine, kakor poročamo na drugem mestu, izdatno povišati. Stališče gospodarskih krogov temperamentno zagovarja občinski svetnik in trgovec g. Bahovec, ki se je postavil na stališče skrajne štednje v mestnem gospodarstvu, ker le pri skrajni štednji je mogoče ubraniti se povišanju že obstoječih in uvajanju novih davščin, kakor je to odredil minister za finance v svoji znani okrožnici. — Gospodarski krogi se izjavljajo proti vsakemu povišanju trošarin in uvoznin ter uvajanju novih davščin, kajti neizogibna posledica takega ravnanja je podražitev življenja v mestu samem. Ugotoviti moramo, da se pridobitne prilike v Ljubljani, ki ima po svojem prebivalstvu pretežno obilježje uradniškega mesta, v toku zadnjih petih let niso zboljšale, marveč v mnogem

oziru in pri mnogih gospodarskih panogah celo poslabšale. K splošnemu poslabšanju življenjskega položaja je mnogo prispevalo povišanje najemnin, uvedba novih oblastnih davščin in doklad in druge dajatve. V trgovini, obrti in industriji je ostala režija, v kolikor se vsled navedenih momentov ni povišala, na prejšnji izmeri, dočim se je obseg in vrednost poslov in s tem tudi možnost zaslužka izdatno zmanjšala. Ta splošen gospodarski položaj Ljubljane nam nareka dolžnost, da se moramo odločno izjaviti proti vsakemu povečanju rednih izdatkov in vstrajati na zahtevi, da se proračun in z njim občinske davščine do cela prilagode odredbi ministra za finance z dne 16. januarja 1929. Občinske takse in trošarine naj se revidirajo in njih višina spravi v sklad z načeli, po katerih ne bodo imele značaje prohibicije in tudi ne bodo škodljivo vplivale na proizvodnjo in promet z imovinami, katerih neovirane razvoju je treba posvetiti največjo pozornost.

Dr. O. Deutsch:

Podraženje denarja na vsej črti.

Jugoslovanska državna naročila in avstrijske banke.

V »Zagreber Morgenblatt-u« piše znani avstrijski narodni gospodar dr. O. Deutsch med drugim tole:

»Mednarodno podraženje denarja se javlja v rastoči meri tudi na dunajskem denarnem trgu, in prvi vrsti v obrestovanju dolarja, ki se je deloma dvignilo že na 7¼ do 7½%. Ker znaša avstrijska bančna obrestna mera 6½%, je Narodna banka praktično že izgubila gospodstvo nad denarnim trgom, in bo stala nova ureditev precej truda. Pride k temu še naravna posledica, da rastejo zahteve na Narodno banko v isti meri, kot je zasebna obrestna mera višja od bančne. Avstrijska Narodna banka je že vnaprej računala s tem, da bo morala pri zvišanju bančne obrestne mere v New-Yorku, Londonu ali Berlinu tudi ona zvišati svojo obrestno mero. Danes so pa postale razmere takšne, da se bo morala obrestna mera zvišati, tudi če bi inozemske banke iz formalnih razlogov z zvišanjem še čakale. Ni še gotovo, ali bo zahtevalo zvišanje za ½% ali pa bo treba seči kar po 1%, torej od 6½ na 7½%. S tem bi na en mah banka zopet zagospodovala na denarnem trgu.

Podraženje denarja bo skoraj gotovo onemogočilo ali pa vsaj močno otežkočilo tudi večjo kupčijo za industrijo, ki bi se sicer zelo splačala.

Prva tovarna umetne svile v naši državi.

Beograjski »Privredni pregled« priobčuje po londonskih časopisih poročilo o ustanovitvi prve tovarne umetne svile v naši državi. Poročilo se glasi: »Akcijske skupine angleških kapitalistov dokazujejo jako značilno, da se splošni položaj v Jugoslaviji izboljšava. Ta skupina, v kateri je, kakor čujemo, tudi g. Henri Mond, je kupila družbo za destilacijo lesa v Tesliću. Ta skupina namerava skupno z jugoslovanskimi kapitalisti ustanoviti tovarno za umetno svilo v Jugoslaviji. Tovarna naj bi ne pokrivala samo potrebo v državi sami, ampak naj bi umetno svilo tudi izvažala na daljni vzhod. Sisek, jedno izmed jugoslovanskih gospodarskih središč, je določen za sedež tega novega jako važnega podjetja. Potrebo za združitve teh dveh podjetij — destilacije lesa v Tesliću in tovarne za umetno svilo — ni treba pojasnjevati. Tovarna za umetno svilo bo namreč dobivala surovine iz tovarne v Tesliću. Uspeh novega podjetja bo vsekakor odvisen od zanimanja domačega trga za izdelke iz umetne svile. Lansko leto je Jugoslavija uvozila svile in izdelkov iz svile 450.000 do 500.000 funtsterlingov. Ako se premotriva porabo umetne svile, je jasno, da se bo

Jugoslovanska vlada bo del naročil za investicije oddala pri bankah avstrijski industriji. Gre za naročila v znesku okoli 50 milijonov šilingov ali 400 milijonov dinarjev. Naročila dobi avstrijska kovinska industrija, in sicer v enaki meri železna in železo predelujoča industrija kot industrija strojev, vagonov in lokomotiv. Plačilo naročil, ki obsegajo železniški material vseh vrst, lokomotive, vagoni, material za mostove, tračnice itd., se pa ne izvrši v gotovini, temveč potom 7-odstotnih jugoslovanskih zakladnic z desetletno tekočo dobo. Tu notri tiči ovira za transakcijo, ki je sicer za oba dela zelo ugodna. Avstrijske banke poudarjajo, da pri sedanjem mednarodnem denarnem podraženju obrestovanje teh listin samo s 7 odstotki ne more dovesti bank do sklepa, da prevzamejo financiranje dobav. Kajti banke dobijo danes za svoj denar prav lahko 10- do 12-odstotne obresti ob največji varnosti, tako da smatrajo mobilizacijo razmeroma velikih vsot za deset let proti samo 7-odstotnemu obrestovanju za slabšo kupčijo. Navajajo tudi še druge vzroke, zakaj bi se ta kupčija ne izplačala: na primer, da bi se rediskontiranje teh listin v inozemstvu dalo le izredno težko doseči ali pa skoraj sploh ne in bi bil znesek ca. 50 milijonov šilingov na ta način zagvozdjen, za koji znesek bi se moglo sicer doseči za 4 do 5 odstotkov višje obrestovanje. Zato prevladuje mnenje, da se bo mogel v Avstriji placirati le razmeroma majhen del jugoslovanskih naročil, razen če se dosežejo posebne ugodnosti, bodisi v obrestovanju ali pa v gotovem plačilu.

industrija umetne svile v Jugoslaviji mogla razviti tudi brez posebnih priporočil na trajni podlagi. Morebiti pa bo Jugoslavija po vzgledu drugih držav na bližnjem vzhodu vsaj deloma carinsko zaščitila izdelke iz umetne svile, da omogoči razvoj nove industrije. Na ta način bi bilo oskrbljeno domače tržišče. Iz Banjaluke med tem javljajo, da je angleška skupina vzela v zakup destilacijo lesa d. d. v Tesliću. V pozivu na vpis delnice Angleži naglašajo, da se tovarna ustanovi v Tesliću, v zadnjem času pa so se med tem pojavili vplivi, ki gredo za tem, da se ustanovi tovarna v Sisku ali v Zagrebu, dasi si prebivalstvo v Tesliću prizadeva, da se tovarna ustanovi v Tesliću.

FORD V BELGIJI 56 KRAT PREPISAN.

Belgijska Fordova družba je zvišala glavnicu na 100 milijonov frankov; podpisane denarne vsote so 56 krat prekoračile naznanjeno povišanje. To je rekord, ki priča o veliki likvidnosti belgijskega denarnega trga. Danes 25. aprila zvišuje tudi francoska Fordova družba glavnicu (od 78 na 130 milijonov frankov) in mislijo, da bo tudi to podpisovanje prineslo velik uspeh.

AVTOGENSKI IN MIZARSKI TEČAJ V MARIBORU.

V ponedeljek 22. t. m. je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani otvorila v Mariboru obrtniški strokovni tečaj za avtogensko varenje in tečaj za mizarstvo luženje. Poleg zborničnega zastopnika g. dr. Pretnarja so bili navzoči tudi načelnik Zveze obrtnih združenj g. Bureš s tajnikom Senico ter združni načelniki gg. Munda, Sirak, Kumer in Peklar, ki so z priznanjem pozdravljali prizadevanje Zbornice TOI za povzdig strokovnega napredka obrtništva. Mizarški tečaj traja 3 dni, avtogenski pa 10 dni. Za oba tečaja je vladalo veliko zanimanje, tako da je bilo prijavitelencev za mizarški tečaj 76, za avtogenski pa 54, dočim se jih je moglo sprejeti komaj polovico, tako da je v prvonavedenem tečaju 31, v drugem pa 27 udeležencev. V mizarškem tečaju poučuje znani strokovnjak g. Tratnik luženje raznih vrst lesa v najraznovrstnejših barvah, pri čemur se udeleženci upoznajo s številnimi recepti za pripravo lužil. V avtogenskem tečaju predavata gg. inž. Šlajmer in varilni mojster Gjurakovič, ki ju je dala na razpolago Tvor-nica za dušik v Rušah. Poučuje se najmodernejši način varenja, ki sta ga imenovana dva pred nekaj tedni študirala v specialnem tečaju na Dunaju. Aparata najnovejše konstrukcije je dala na razpolago znana tvrdka Tscharre iz Maribora. Zbornica TOI namerava prirediti še nadaljnje podobne tečaje, ker so tečaji, ki jih je doslej priredila v Celju in Zseda v Mariboru, pokazali najlepše uspehe in ker zanimanje zanje med obrtništvom vedno bolj narašča.

GOSPODARSKE RAZMERE V SOVJETSKI UNIJI.

V založbi M. Perles (Dunaj in Leipzig) je izšla objektivno pisana knjiga: Das Räderwerk des Roten Betriebes, eine Studienfahrt durch die Wirtschaft Sowjetrußlands. Spisal jo je znani dr. O. Deutsch. Avtor, ki je že prej pisal o kupčiji s Sovjetsko zvezo, je porabil bivanje v Rusiji za natančnejši študij ruskega gospodarstva in obratovanja. Obiskal ni samo onih tovarn, onih zavodov in onih oseb, ki so mu jih oficijelno naznačili, temveč je skušal dobiti globlji vpogled v kolesje ruskega obratovanja. In tu se razvije pred našimi očmi gospodarski ustroj Sovjetske zveze: Monopol zunanje trgovine, ki ima kot velikanška organizacija v rokah ves ruski import in eksport in ki ne trpi poleg sebe nobene zasebnika; dalje poddrževljena notranja trgovina ter zadružništvo s svojimi milijoni in zopetnimi milijoni podružnic in članov. Deutsch nam slika državne tovarne, ki morajo v posameznih odelkih večkrat po cele tedne počivati, ker pri nakupu modernih strojev niso bili nabavljeni tudi potrebni nadomestni deli; slika nam življenje delavcev, brezposelnost, mezde, bedo proletariata v proletarični državi, a tudi nasilno zatiranje in k tlom-tiščanje 120 milijonov kmečkega prebivalstva, ki predstavljajo edino neorganizirano v tej organizaciji. Sledijo članki o reformah v ruskem gospodarskem življenju, o sistematični izgradbi armade s pomočjo novo ustvarjene industrije, o reorganizaciji prometa na železnicah, obenem pa o katastrofalnem stanju ruskih cest. Omeniti moramo opisovanje o udeleževalnih možnostih inozemskega kapitala v Rusiji, dalje članek o koncesijah, o inozemskih inženjerjih in delavcih, o kupčijskih izgledih. Spremne besede k Deutschovi knjigi je napisal nemški justični minister E. Koch-Weser, ki je sam Rusijo obiskal in študiral. Minister pohvalno omenja avtorjev dar opazovanja in njegovo skrbnost v zbiranju in opisovanju dejstev, kojih poznanje mora biti važno za vsakogar, ki si hoče ustvariti gospodarsko sodbo o Rusiji.

Ponudbe in povpraševanja.

Mitar Maksimović, trgovac, Smoluča, pošta Lukavac, Bosna, želi stopiti v trgovske stike s tukajšnjimi tovarnami, oziroma večjimi podjetji, ki izdelujejo emajlirano posodje.

Franc Cvek, trgovec, Kamnik, želi stopiti v stik s tukajšnjimi tovarnami, ki izdelujejo pipe za sode.

Traien vir dohodkov

Razpetaje v kraljevini SHS Fran Ksav. Ležnik,
Maribor, Cankarjeva 26

PO SVETU.

Jugoslovanska Unionbanka izkazuje za preteklo leto 22.589.000 Din dobička; dividenda je 10-odstotna ali 20 dinarjev.

Zastopniki malih žag iz Bosne in Hercegovine so se zglasili pri gozdnem rudarskem ministristvu s prošnjo, naj kmalu stopi v veljavo naredba o zaščiti malih žag. Minister bo prošnji ugodil.

Grška trgovska bilanca napram Jugoslaviji je za meseca januar in februar pasivna za 89 milijonov drahem ali skoraj za 100 odstotkov.

Donavska paroplovna družba ne bo izplačala letos nobene dividende. Lani je izplačala 6 šilingov. Bilanca bo zaključila morda z zgubo.

260 m visok nebotičnik bo zgradila banka Manhattan v Neworku. Doslej najvišji nebotičnik je Woolworth-Building, 236 m.

Brezposelnost v Avstriji je padla v prvi polovici aprila za 28.500 na 196.500 oseb.

Tekstilni industriji v Lodžu se slabo godi. Odpovedano je delo 30.000 delavcem ali 40 odstotkom vsega delavstva. Večja podjetja delajo tri dni na teden, manjša dva dni. Stevilna manjša podjetja bodo najbrž prisiljena, da z delom popolnoma prenehajo.

Avstrijska električna industrija zaznaja v zadnjih dneh razveseljivo poživljenje, in prihajajo naročila od vseh strani.

Najdišča asbesta v Bolgariji bo izkoriščala angleška družba, v ta namen ustanovljena. Koncesijo ji je dalo bolgarsko rudarsko ministristvo.

Narodno banko za financiranje sladkorne industrije bodo ustanovili na Kubi. S tem v zvezi je prvo obdobjenje sladkorne porabe na Kubi sami.

Mednarodna kmetijska zadruga nakupna zveza, o koje ustanovitvi v Hannoveru smo že poročali, bo nakupovala tudi umetna gnojila. Skupni nakup umetnih gnojil in krmil je za vse udeležene zveze oskrbovala doslej holandska zveza.

Poljski sindikat železnih tovarn je najel posojilo 250.000 funtov, pri štirih nemških D-bankah itd.

Glanzstoff d. d. v Elberfeldu izkazuje za preteklo leto 13.830.000 mark čistega dobička in razdeljuje 16-odstotno dividendo.

Cena železa v Avstriji bo s 1. majem zvišana za 1-75 šil. oziroma za 5 odstotkov.

Putnik d. d. izkazuje za preteklo leto 4.900.000 Din čistega dobička, dividenda je 9-odstotna.

Zunanja trgovina Nemčije v marcu je imela 91 milijonov mark več uvoza kot izvoza.

Kemično tovarno v Rumuniji name-rava z glavnicco 800 milijonov lejev zgraditi Zveza nemške industrije.

Bata pravi, da bo že letos dosežena produkcija 100.000 parov čevljev na dan, ki je bila prvotno določena šele za leto 1934.

Poljske banke so glede na zvišanje obrestne mere pri državni banki zaprosile za zvišanje kreditne obrestne mere od 12 na 13 odstotkov.

Število delavcev v škodovih podjetjih se je na koncu marca dvignilo na 35.000. Na koncu leta 1927 jih je bilo 24.000, na koncu preteklega leta 32.000.

Družba Avstrijskih državnih železnic izplačuje dividendo 1-75 šil.

Zvišanje blagovnih tarif na avstrijskih železnih železnicah bo stopilo v veljavo 1. maja in bo znašalo povprečno 8 do 12 odstotkov. Zvišanje osebnih tarif se je izvršilo že 15. marca in je znašalo 12 do 15 odstotkov.

Pol milijarde lejev za gradbo cest je predloženih od rumunske vlade parlamentu v odobrenje.

RAZSTAVE IN SEJMI.

IV. Mednarodni semenj v Solunu se vrši od 15. do 30. septembra 1929. Prijavnice dobijo interesi tudi v pisarni Zbornice TOI med uradnimi urami.

Teden na Ljubljanski borzi

Devizno tržišče.

Devizni promet na Ljubljanski borzi ni bil v minulem tednu tako znaten kot v predzadnjem (17-661 milj. Din) in je dosegel komaj 14-491 milijona dinarjev; nazadoval je tedaj približno za tri milijone dinarjev.

Gros zaključkov je v minulem tednu omogočila v prvi vrsti privatna ponudba, dočim je Narodna banka dala komaj za 3-5 milijona dinarjev deviznega blaga in to v glavnem devizo na Prago, nekaj manje Berlina, Curiha, Dunaja, Londona in deloma Pariza. Nasprotno pa je bilo največ ponudbe in zaključenega privatnega blaga v devizi na London (za preko 4-4 milijona dinarjev), dalje v devizi na Dunaj, Newyork in Trst ter dokaj manje Prage, Curiha, pa malenkost Pariza, Berlina, dočim je neznatna potreba v devizi na Budimpešto bila krita izključno s privatnim blagom. Nad polovico celotedskega prometa tvorijo tokrat samo zaključki devize na London in Prago.

Devizni tečaji so le neznatno varirali, medtem ko je tečaj devize Curih ostal popolnoma in tečaji deviz Newyork, Bruselj in Berlin pa skoro docela neizpremenjeni.

V prvi polovici borznega tedna so ostali brez sprememb tečaji deviz Amsterdam, London in Pariz; proti koncu tedna je Amsterdam nekoliko porastel, dočim sta London in Pariz znatno nazadovala. Značilno je kolebanje deviznih tečajev Dunaja in Prage, ki sta na prvem in zadnjem borznem sestanku notirala neizpremenjeno, dočim sta med tednom pokazala spremenljivo tendenco. Najočitnejše pa sta valovala tečaja deviz Trst in Budimpešta, ki je na zadnji borzni dan notirala najvišje.

Efektno tržišče.

V preteklem tednu je bilo na efekt-nem tržišču ob nespremenjenih tečajih tudi zanimanje jako majhno. V državnih papirjih sploh ni bilo notacij, istotako ne v založnicah in zadolžnicah.

Zaključene so bile 15. t. m. delnice Trboveljske premogokopne družbe po Din 455— in 17. t. m. delnice Združenih papirnic Vevče po Din 120—. Promet v efekti, vključno večjemu zaključku v delnicah TPD, ni bil pomemben.

Izvenborzno tržišče je istotako bilo brez beležkov.

Lesno tržišče.

Situacija na Slovenskem lesnem trgu minuli teden je bila dokaj živahna. Opažati je celo nekako nervoznost v določevanju cen oziroma v zaključevanju na daljše dobavne termine — ker, kakor izgleda — situacija v splošnem še ni razčiščena.

Najinteresantnejši pojav je opažati v oglju, katerega kratkomalo ni na trgu. Nova produkcija še ni gotova, obenem pa tudi — še vedno zelo neugodne vremenske prilike — otežuje dovoz blaga na oddajne postaje. Italijanski kupci prihajajo vedno v večjem številu semkaj in na Hrvaško in Bosno v svrhu nakupa — magari za celo leto 1929 —, seveda z gotovim predplačilom oziroma akreditivi, kar poprej ni bil slučaj, vsled česar so bili naši izvozniki oglja šestkrat izročeni na milost in nemilost italijanskemu kupcu ter utrpeli ogromne škode. Kar se tiče prodaje izvoznega lesa in oglja, bi bilo potrebno potrebno zahtevati vedno in povsod zasigurno plačilo tu pred dobavo blaga. Potom borze je bil prodan 1 vagon oglja.

Zelo živahno povpraševanje je za drva. Tudi za to blago se je oglasilo precej interesentov iz Italije, kateri pa nakupujejo samo večje množine

drv za dobave v maju, juniju, juliju in avgustu. Za jesenske mesece so obveščeni, da ne bo mogoče dobiti zadostnega števila vagonov, kar je, na žalost, naša največja rakrana v lesnem izvozu. Drva se prodajajo polsuha oziroma popolnoma sveža, ker je suhih sploh zmanjkalo. Perspektiva za drva je zelo ugodna.

Isto, kakor za oglje in drva, velja za tramarijo. Stavbna sezija se je začela razvijati v največjem razmahu, posebno v južnejših krajih. Vprašanj je nebroj, naročilo onih, ki zahtevajo posebne mere in število komadov; tem vprašanjem se po večini ne vstreže, ker je dana možnost prodati trame sploh »monte« (od 3/3" do 9/11") in to po ugodnih cenah. Trst, Reka, Sušak zahtevajo največ tramov 3/3" do 5/6" od 4—7 m, kar je določeno za Južno Italijo in Sicilijo ter deloma za Albanijo in Grčijo ter njene otoke, medtem ko Solun rabi vsako množino tramičev 3/3", 3/4" in 4/4", od 4 m naprej. Severna in srednja Italija rabi tudi debelejšje mere od zgoraj navedenih, kar je zelo dobrodošlo. Cene tramov so zelo čvrste in računati je, da bo ta čvrstost tudi za naprej obstala. Prodano je bilo polom borze samo 23 vagonov, to pa radi tega, ker konzument gre z denarjem v roki direktno k producentu, kateremu, se razume, v dobrih časih ni treba iskati »posredovalca« — ampak samo tedaj, ko je »kriza« za prodajo blaga.

Rezano blago je doseglo tudi dobro konjunkturo. V večjih produkcijah so napravljeni večji sklepi za poznejše dobave. — Italijanski grosisti so se kaj hitro podvzivali z nakupom, kar jim gre radi porasti cen seveda v veliko korist — medtem ko je Grčija čakala vsled rešitve neugodnih vozarinskih postavk. Kakor znano je za izvoz v Grčijo s 1. majem 1929 vklinjena lučka tarifa in vrhu tega je postavka za rezan les v našo škodo pomanjkljivo izstavljena. Izvozna tarifa št. 6 navaja le deske mesto tudi moralov, letov, letvic tako, da računajo oddajne postaje morale pod specijelno tarifo 2, katera je občutno dražja. Sicer je popravek te tarife že odobren in se čaka le na publiciranje istega, vendar produkcije pred tozadevnim razglasom sklepati ne marajo. Naravno je, da se Grki ne morejo nanašati na nas, ker hočejo biti za dobave sigurni in se obračajo v Rumunijo. To je pa naša velika škoda, kajti težko je dobiti nazaj trg, kadar se ga enkrat izgubi. Priporočati bi bilo tedaj, da se naše produkcije glede cen sprijaznijo z grškimi ponudbami, kajti v obratnem slučaju bomo zalagali v glavnem le italijanski trg. Ko bodo pa enkrat italijanski odjemalci zaznali, da smo odvisni le od njih, bodo kaj hitro stisnili cene. Tedaj pa ne bo mogoče priklicati Grkov nazaj, ker si jih bodo medtem Rumuni osvojili. — Potrebna je torej ponovna vzpostavitev lučke tarife!!

Pšenično tržišče.

Velike zaloge stare pšenice in ugodno vreme za razvoj posevkov v prekomoreanskih državah, kakor tudi v Evropi, se navajajo kot najvažnejši faktorji in povzročitelji hipnega padanja cev v Chikagu, ki beleži nazadovanje pri tečajih pšenice od 8. aprila do 23. aprila t. l. za celih 7 in pol centov pri bushelnu. Ta padec cen je že itak slabo razpoloženje za nakupovanje pšenice le še poslabšal. Nove kupčije za pšenico se sklepajo v sosednjih državah, kakor tudi pri nas le v malenkostnih količinah in se po največ realizirajo preje napravljeni zaključki.

Čeprav je tendenca za pšenico tudi pri nas slaba, ni prišla še do izraza v

cenah pšenice, ker so dovozi od strani producenta še vedno malenkostni.

Za terminske kupčije stare pšenice ni nobenega zanimanja, ker so kupci pri letošnjih kupčijah, v kolikor so iste sklepali za pšenico na terminski dobavni rok, morali samo doplačevati.

Spekulacija za novo pšenico, ki je začetkom meseca aprila v Bački zavzela že viden razmah, je sedaj popolnoma popustila. Cene nove pšenice so od najvišjega tečaja popustile za 20 par. Prevladujoče mnenje, da bomo ob času žetve imeli še velike zaloge stare pšenice, in pa poročilo o izvršnem stanju posevkov, je vzelo spekulaciji vso voljo do sklepanja kupčij za novo pšenico. Ponudba nove pšenice je zadostna brez vsakega interesa.

Koruza je v razmerju s pšenico tudi v Chicagu popustila. Cena naše koruze je za 10 par nižja in tudi pri tej ceni ni skoraj nobenega povpraševanja, ker je koruza v razmerju z pšenico še vedno veliko dražja in se iz tega razloga konzumira več pšenice.

Pšenična moka je ostala neizpremenjena in je slab interes pri nas iz razloga, da se sedaj realizirajo prejšnji zaključki.

Ječmen in oves sta ostala istotako popolnoma neizpremenjena.

Na Ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 7 in pol vagona pšenice, 13 vagonov koruze in 2 vagona moke.

Cene so bile sledeče:

Bačka pšenica: 80 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh; 287-50 do 290— Din.

Bačka pšenica: 80 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava v mesecu maju, plačilo v 30 dneh, 292-50—295— Din.

Pšenična moka O/G: franko Ljubljana, pri odjemu celega vagona plačilo po prejemu blaga, 410—415 Din.

Koruza »La plata«: dobava meseca maja, zacarinjeno, slov. postaja, plačilo v 30 dne, 322-50 do 325— Din.

Koruza »La plata«: dobava meseca junija, zacarinjeno, slov. postaja, plačilo v 30 dne, 317-50 do 320— Din.

Koruza »La plata«: dobava meseca julija, avgusta, septembra, zacarinjeno, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, 310— do 312-50 Din.

Koruza bačka: času primerno suha, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, 310— do 315-50 Din.

Koruza bačka: času primerno suha, dobava meseca maja, slov. postaja, plačilo v 30 dne, 315-50 do 317-50 dinarjev.

Ječmen baranjski pivovarski: 68/69 kilogramov, 345— do 347-50 Din.

Ječmen bački: 67/68 kg, 330— do 332-50 Din.

Oves bački: slov. postaja, navadna voznina, 295— do 300— Din.

Tendenca mlačna!

Tečaj 24. aprila 1929.	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22-875
Berlin 1 M	—	13-4975
Bruselj 1 belga	—	7-9068
Budimpešta 1 pengő	—	9-9205
Curih 100 fr.	—	1095-90
Dunaj 1 šilling	7-9806	8-0106
London 1 funt	275-92	276-72
Newyork 1 dolar	—	56-815
Paris 100 fr.	—	222-53
Praga 100 kron	168-15	168-95
Trst 100 lir	—	298-14

RAZNO.

Zastopnika za razpečevanje lepilnih snovi za pisarne in industrijo, tinto, barv za štampiljke, tušev in pečatnega voska, išče tvrdka Chemische Werke dr. Fritz Müller, Graz, Münzgrabenstrasse 8.

I. G. Farben ter francoske in švicarske družbe kemične industrije so se dogovorile glede razdelitve in ureditve produkcije in prodaje. Prodaja se razteza na vse evropske dežele, Amerika je pa izključena.

Promet Splita raste spričo dvigajoče se prodaje jugoslovanskega cementa na inozemskih trgih od dne do dne. Samo v prvih desetih dneh meseca aprila je odšlo iz splitskega pristanišča 18 večjih in manjših s cementom natovorjenih ladij.

Gospodarski krogi na Reki so započeli akcijo, da naj se Reka pretvori v prosto pristanišče. Izdelali bodo načrt in ga bodo predložili vladi v Rimu.

Svetovne zaloge zlata. Zvezni rezervni urad v Ameriki je naračunal vse zlate zaloge sveta v 29 državah na koncu preteklega leta na 9981 milj. dolarjev. Na ameriški zakladni urad in na ameriške zvezne rezervne banke je prišlo od te vsote 3746 milijonov dolarjev, torej dosti več kot tretjina. Na koncu leta 1927 so znašale ameriške zlate rezerve 3977 milijonov dolarjev. O zlatih zalozah nekaterih drugih držav navaja rezervni urad sledeče podatke, v milijonih dolarjev (v oklepajih so številke za konec leta 1927): Francija 1253 (954), Anglija 750 (741), Nemčija 650 (444), Belgija 126 (100), Španija 494 (502), Rusija 92 (97). Čudimo se Nemčiji in Španiji ter mali Belgiji.

Razvoj Vacuum Oil Co. Ta družba se je v zadnjih letih dosti bolj razvila kot vse druge podružnice družbe Standard Oil. Za preteklo leto izkazuje čisti dobiček 37,7 milj. dolarjev proti ca 25 milj. dolarjev v vsakem treh prejšnjih let. Družba je izgradila zlasti svojo inozemsko kupčijo. Najvažnejša transakcija je prevzem udeležbe družbe Sinclair na francoskih prodajnih družbah petroleja in bencina, kar bo najbrž imelo za posledico zgradbo posebne rafinerije v Franciji. Vse delniške udeležitve družbe pri inozemskih družbah so narasle leta 1928 za 15,8 na 58,4 milj. dolarjev.

Omejitev ameriške petrolejske produkcije i. dr. Pred kratkim so se domeni ameriški petrolejski producenti o omejitvi petrolejske produkcije. S tem bodo cene seveda narasle. Porast cen smatrajo za možen tudi v Evropi in mislijo, da bosta Poljska in Rumunija šli s cenami navzgor, ker se javljajo tudi v teh dveh deželah svetovnotržišne cene. Velika konkurenca v Evropi bi znala, kot se sliši v strokovnih krogih, dovesti do dogovorov, ki pa pač ne bodo možni brez velikih koncernov Standard, Shell itd. Za konsumente so vsi taki dogovori seveda zanič, ker izključujejo konkurenco in dvigajo cene. Edina pomočnica bi mogla biti ruska produkcija, a tudi njej bodo v kratkem po tujem kapitalu roke vezane.

Sanacija Brunnerjevega koncerna. Banca Commerciale Triestina v Trstu izvaja sanacijo v svrhu kritja zgb, ki so nastale vsled plačilnih težkoč koncerna Brunner in Siamat. V ta namen predlaga upravni svet obnemu zboru znižanje

glavnice od 100 na 80 milijonov lir z utemeljitvijo, da se naloži vsota 20 milijonov lir kot specialna rezerva za revizijo pasivnih postavk. Obenem bodo z izdajo novih delnic glavnico zopet dvignili na 100 milijonov lir. Upravni svet je nadalje sklenil, da se za leto 1928 ne bo izplačala nobena dividenda; lani so izplačali 7%. Od čistega dobička v znesku 6,900.000 lir bodo pripisali 1 milijon lir v rezervni sklad, ki bo narasel na ta način na 23 milijonov lir. Ostanek bodo prepisali na novi račun. Rezerve (23 milijonov lir) ostanejo nedotaknjene. Nove delnice v nominalni vrednosti 400 lir bodo ponudili delničarjem za 500 lir v razmerju 1:4. Njih prodaja je zajamčena po garancijskem sindikatu.

Sueški prekop. Lani je pasiralo Sueški prekop 6084 ladij, 539 več kot v letu 1927. Število registrovanega je znašalo 31 milijonov 906.000. Med državami je bila daleko na prvem mestu Vel. Britanija s 56,8% vseh ton; sledila ji je Holandija z 10,4 in Nemčija z 10,3%. Promet Nemčije se hitro razvija, in bo Nemčija v najkrajšem času prekosila Holandijo, če je že ni.

Ustanovitev Srednjeevropskega zavoda smatrajo kot izvršeno. Kot zaključek pripravljalega delovanja vidimo vrsto del, ki imajo predvsem praktični značaj. Prvo delo, ki obsega srednjeevropsko bankarstvo, je izšlo na Dunaju. Tam so položili tudi temelji za Srednjeevropsko knjižnico, na podlagi številnih darovanih knjig, zlasti od tajništva Zveze narodov, od Svetovnogospodarskega zavoda v Kijevu (Nemčija), od Statističnega zavoda v Pragi itd. Sklenjeno je sodelovanje s stvarno sorodnimi ustanovami, kot na primer z dunajskim Vzhodnoevropskim seminarjem v vprašanih Vzhodne Evrope in Balkana. Na podlagi dolgoletnih priprav je zagotovljeno Dunaju sodelovanje odličnih osebnosti in organizacij v drugih srednjeevropskih državah.

NAS IZVOZ V MESECU MARCU 1929.

Generalna direkcija carin je objavila te dni podatke o našem izvozu v mesecu marcu t. l. Po teh podatkih smo izvezli v navedenem mesecu 886.729 ton blaga v vrednosti 499.413.287 Din ali 45 milijonov 571.063 zlatih dinarjev. Napram izvozu v istem mesecu lanskega leta, v katerem je znašal 368.721 ton v vrednosti 503.216.740 Din, se je letošnji izvoz poslabšal glede blaga za 7,42% in glede vrednosti za 0,75%. — V letošnjem marcu se je povečal izvoz pšenice, epirita, kož divjačine in vrvarskih izdelkov, zmanjšal pa se je izvoz moke, suhih češpelj, zdravilnih zelišč, volne in jaje itd. Izvoz jaje v mesecu marcu t. l. se je napram istemu mesecu lanskega leta zmanjšal za približno 40 milijonov dinarjev. — V prvih treh mesecih l. 1929

je znašal izvoz 882.395 ton blaga v vrednosti 1.310.194.841 papirnatih dinarjev. V primeri z isto dobo lanskega leta se je letošnji izvoz zmanjšal po teži in po vrednosti. Po teži je manjši za 10,65%, po vrednosti pa za 4,54%.

ZITO.

V Ameriki so izdali farmerski zakon, ki naj bo v podporo farmerjem in naj jim zagotovi prodajo njih pridelkov. Nato je nastopila hausse, a ne za dolgo časa. Hoover ima sicer trdni namen, da likvidira 300milijonski farmerski kredit, a s takimi omejitvami, da farmerjem ni podano nikakšno jamstvo za oporo cen. Vsled te modifikacije se je položaj na ameriških borzah zopet poslabšal, an to tembolj, ker je izšla hkrati uradna cenitev vidnih zaloz žita, ki so v primeri z lanskim letom ogromne. V U. S. A. so ugotovili 122 milijonov bušlov vidnih pšeničnih zaloz proti 66 milijonom v istem roku lanskega leta. V Kanadi se kopičijo zaloge od tedna do tedna in so dosegle 10. aprila 114 milijonov bušlov, za 24 milijonov več kot lani. Nasprotno je pa potreba nazadovala, ne samo v Evropi, temveč v preteklem tednu tudi v izvenevropskih deželah. Zato morajo cene padati. V Ameriki je prodaja popolnoma zastala. Vrhutega so cenitve novega pridelka zelo zadovoljive. Značilno za slabo tendenco na svetovnem žitnem trgu je dejstvo, da pred kratkim priobčeno uradno poročilo o posevku na Ogrskem, ki je precej neugodno izpadlo, na evropskem trgu ni prav nič učinkovalo. In kljub temu neugodnemu poročilu so kazali celo na Ogrskem terminski tečaj navzdol. Zdi se, da poročilo ne pripisujejo dosti važnosti in da je splošni svetovnotržišni položaj bolj vpliven kot pa domači položaj. Vse kaže, da bo tendenca na svetovnem žitnem trgu še precej časa slaba.

OGRSKO ZITO IN ITALIJA.

Trgovska pogajanja med Italijo in Ogrsko so bila dokončana že pred več kot pol leta, pa še sedaj pogodba ni stopila v veljavo. Ogrska vlada se trudi, kar se more, da bi se pogodba uveljavila. Izmenjava ratifikacijskih listin bi bila Ogrom tembolj dobrodošla, ker poljedelski izvoz Ogrske v Italijo polagoma nazaduje (l. 1926 n. pr. 58 milijonov pengö, lani samo še 29). Ogrski gospodarski minister Bud, ki se itak mudi v inozemstvu, bo prišel tudi v Rim, da pospeši ratifikacijo trgovske pogodbe ter da preko tega omogoči čim večji izvoz ogrskega žita v Italijo.

TRG JAJEC.

Ker je produkcija v polnem razmahu in ker so zaloge velike, so cene padle na 90 do 92 par, kar pa smatrajo še zmeraj za previsoko. Velike množine jajec iz Bolgarije in Rumunije se neha-

vadno močno izražajo v cenah na nemškem in švicarskem trgu. Prima-blogo notira v Nemčiji 110 do 115 mark, v Švici 145 do 148 frankov. Tudi v Italiji, ki je bila v zadnjem času dobra odjemalka in kjer se je še precej ugodno prodajalo, so cene padle.

DOBAVA, PRODAJA.

Nabava tiskarskih barv in črk in pisalnih strojev. Direkcija pošte v Ljubljani razpisuje drugo pismeno dražbo za dobavo tiskarskih barv in črk pod istimi pogoji kot prvo dražbo. Dražba bo dne 21. maja 1929 ob 11. uri v pisarni poštne direkcije v Ljubljani, Sv. Jakoba trg št. 2, soba št. 42. Jamčevina (5% ali, če je inozemec, 10%) se mora položiti najkasneje do 10. ure na dan dražbe pri pomožnem uradu poštne direkcije v Ljubljani, soba št. 41, kjer se lahko vpogledajo in kupijo tudi pogoji.

Dobave. Dne 13. maja t. l. se bo vršila pri Komandi III. armijske oblasti v Skoplju ofertalna licitacija glede dobave pohištva za ureditev častniškega doma v Skoplju. (Predmetni oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.) — Dne 13. maja t. l. se bo vršila pri Komandi I. divizionarne konjičke artilerije v Slovenski Bistrici licitacija glede dobave živil (paprika, riž, fižol, krompir, čaj, kava, ječmen, zdrob in sladkor). — (Pogoji so na vpogled pri omenjeni komandi.)

Dobave. Direkcija državnega rudnika Senjski rudnik (Srbija) sprejema do 30. aprila t. l. ponudbe glede dobave 240 komadov hrastovih pragov. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 10. maja t. l. ponudbe glede dobave valjkov iz kovine ter glede dobave aparatov za elektroval. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 10. maja t. l. pri Upravi barutane v Kamniku glede dobave 1500 m³ lesa, 6000 m² platna in 50 kg sukanca; dne 11. maja t. l. pa glede dobave 48.000 kg žvepla, 500.000 kg amonijevega solitra in 70.000 kg trinitrotoloula. — Dne 11. maja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu pa glede dobave 600 komadov košar za premog; dne 14. maja t. l. pa glede dobave 8000 komadov bakelj. — (Predmetni oglasji z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 13. maja t. l. se bo vršila pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave živil (paprika, riž, fižol, krompir, čaj, kava, ječmen, zdrob, sladkor itd.) (Pogoji so na vpogled pri isti komandi.)

Prodaja. Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 13. maja t. l. ponudbe glede prodaje lesa. (Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.)

H. SUTTNER

- LJUBLJANA -

Ure, stališne in srebrnine

Lastna protokollirana tovarna v Švici

Za jugoslovanski patent št. 3364 od 1. januarja 1925 na:

„Postupak za podijeljivanje mangana železnim kupkama“
(Verfahren, Eisenbädern Mangan einzuverleiben)

se iščejo kupci ali odjemalci licenc.

Cenj. ponudbe na:

Ing. Milan Šuklje, Ljubljana, Beethovnova 2

VELETRGOVINA A. VOLK LJUBLJANA
ŽITA IN MOKE
LASTNI AVTOMATIČNI VALJČNI MLIN.

Priporoča po najnižjih cenah razne mlevske proizvode in vse vrste žita, kakor tudi pšenično moko iz prvovrstnih banaskih mlinov.

SPECIJALNA TRGOVINA KRMIL.

Brzj.: Volk Ljubljana. Zahtevajte cenik! Telefon št. 2449

VINOCET
tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina.

Tehnično in higijenično

najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna:

Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.

Zahtevajte ponudbo!

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznoveratno žganje, moko in deželne pridelke. Raznoveratno rudniško vodo.

Lastna pražarna za kave in mlihi za dljave s električnim obratom. Ceniki na razpolago!

TISKARNA MERKUR
TRG.-IND. D. D.

LJUBLJANA
GREGORČIČEVA 23

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih dokumentov. Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, vabila, letake, posetnice itd. LASTNA KNIHOVNIŠNICA. TELEFON 37. 2353

Ureja dr. IVAN PLESS. — Za Trgovsko-industrijsko d. d. MERKUR kot izdajatelja in tiskarja: O. MICHALEK, Ljubljana.